

Czy strategie rozwoju terytorialnego mogą być skuteczne?

Dr Monika Matusiak

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

BADANIA

Tezy

- Strategia skuteczna to strategia **wdrożona**
- Większość strategii terytorialnych (regionalnych, lokalnych) w Polsce nie jest wdrażana w sposób systemowy
- W Polsce nie stosuje się pełnej i skutecznej metodologii planowania strategicznego dla sektora publicznego, szczególnie w ujęciu terytorialnym

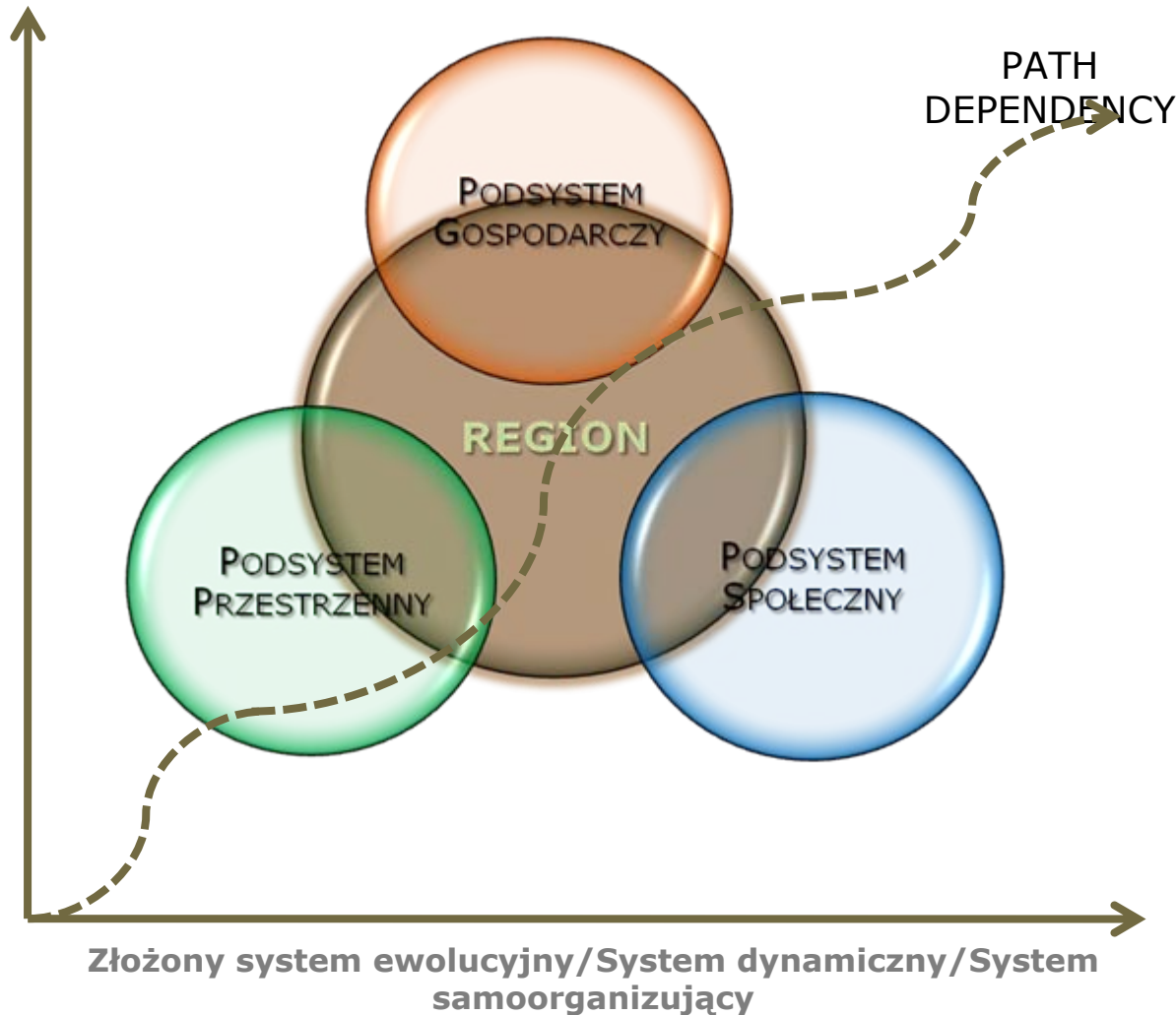
Pierwsze pytania

- Dlaczego większość strategii jest nudna?
- Dlaczego strategie publiczne rezygnują z wielu elementów planowania i zarządzania strategicznego stosowanych w sektorze prywatnym?
- Czyje są strategie rozwoju terytorialnego?
- Czemu ma służyć planowanie strategiczne na poziomie terytorialnym?
- Jak można planować ścieżki rozwojowe złożonych i dynamicznych systemów adaptacyjnych?

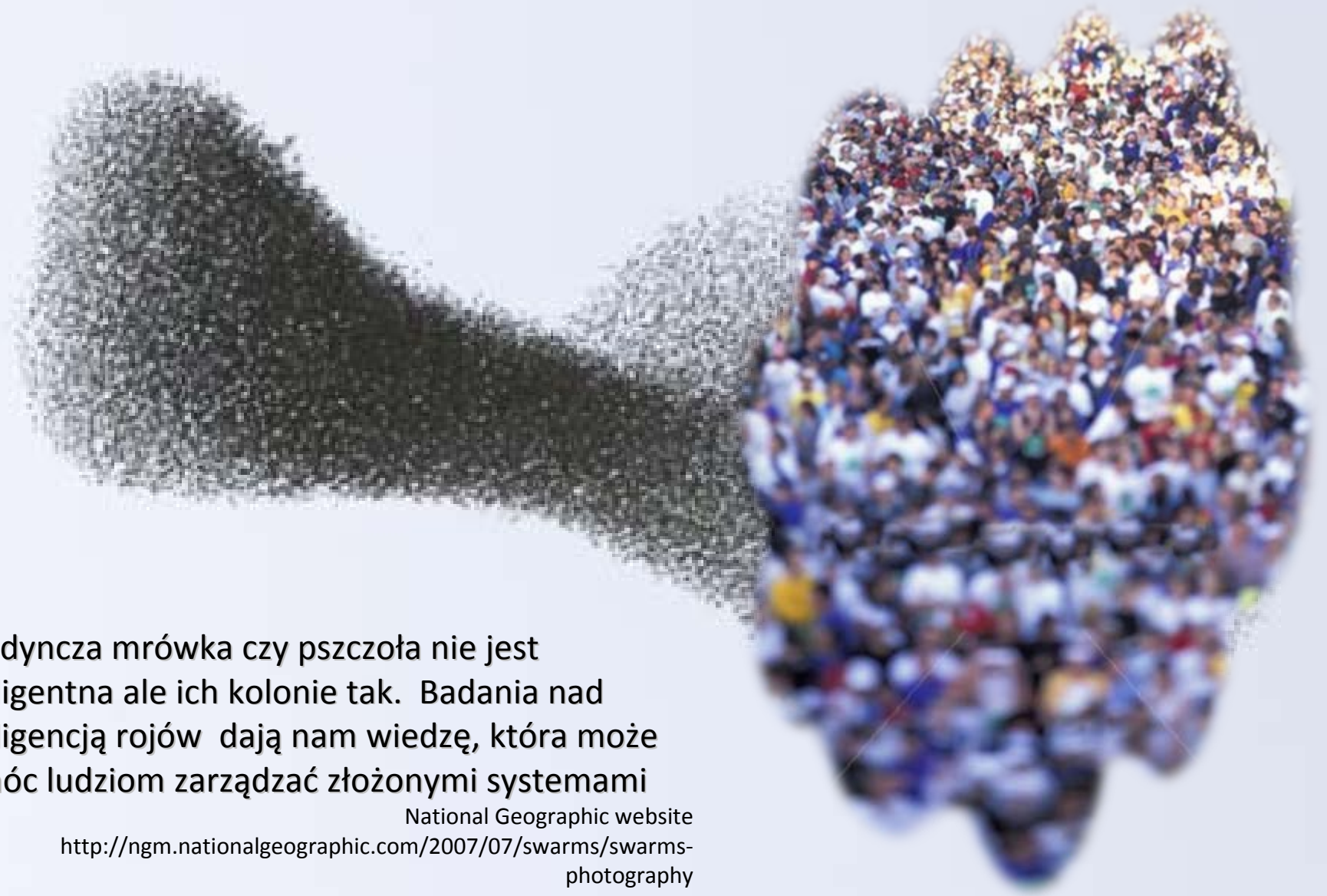

Przyczyny systemowe

- MAS – *Multi-Agent Systems*

Artificial intelligence
Swarm intelligence
Collective intelligence
Multi-Agent Learning
Collaborative planning
Sieci społeczno-gospodarcze
Planowanie zintegrowane
Place-based approaches
Planowanie partycypacyjne
Konsensus oparty na wiedzy
Zarządzanie adaptacyjne

Pojedyncza mrówka czy pszczoła nie jest inteligentna ale ich kolonie tak. Badania nad inteligencją rojów dają nam wiedzę, która może pomóc ludziom zarządzać złożonymi systemami

National Geographic website
<http://ngm.nationalgeographic.com/2007/07/swarms/swarms-photography>

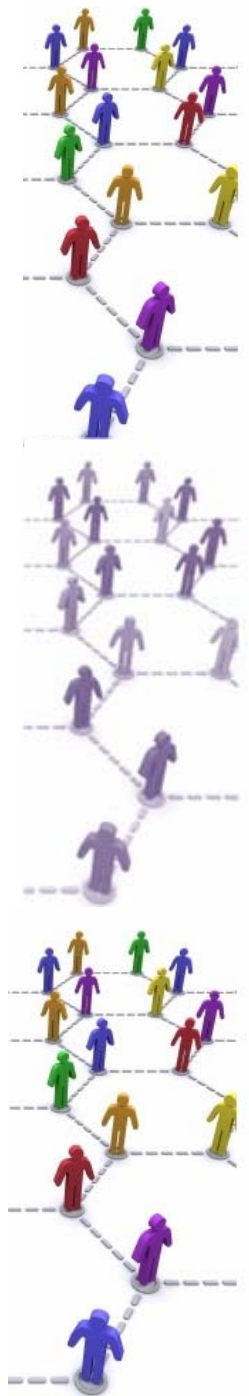
Wybrane pytania badawcze

- Jeżeli terytoria są dynamicznymi i złożonymi systemami pozostającymi w ciągłej nierównowadze, jak można skutecznie zaplanować i wdrożyć kierunki ich rozwoju?
- Czy skuteczna strategia może zmienić ścieżkę rozwoju terytorium?
- W jaki sposób można sformułować taką wizję rozwoju, aby wpłynęła na zachowanie aktorów systemu, a w konsekwencji zmieniła zachowanie systemu?
- Czy wizja rozwoju sformułowana metodą partycypacyjną może być innowacją zmieniającą ścieżkę rozwoju terytorium?
- Jak można przezwyciężyć dystans psychologiczny między aktorami systemu?
- Jak można zarządzać systemem po etapie planistycznym?

Przyczyny metodyczne

- **Metodyka planowania strategicznego - różnice:**
  - Tworzenie wizji
  - Etap diagnozy i analizy
  - Stawianie celów
  - Monitoring
  - Wdrażanie
- **Strategia firmy a strategia regionu**
- **Bryson i koalicje**
- **Konsultacje, partycypacja i ich zakres**

Wizja (BHAGs): Imitacja czy inspiracja?

- GE: Być nr 1 lub 2 na każdym rynku który obsługujemy i zrewolucjonizować firmę tak, aby miała sztywność i elastyczność małego

*Zajrzyjmy w przyszłość: Berlin w roku 2015
Komisja Organizacji Narodów Zjednoczonych gości
właśnie w Berlinie, który ostatnio otrzymało
„Światowa Stolica Wiedzy 2016” przyznany
Zgromadzenie Ogólne tej organizacji. Komisja
aby dowiedzieć się jak udało się Berlinowi ro-
zpuszczonego miasta przestarzałego przez
funkcjonującego jedynie dzięki dotacjom rządu
Mekkę nauki promieniującą na cały świat, m-
region odwiedzany przez urbanistów ze wszystkich
kontynentów, centrum kultu artystów i elity
kulturalnej, forum uczęszczane przez ludzi o wysokich
ambicjach, miasto walczące o uznanie całego świata
(...)*

use: Najwyższa jakość,
wo na rynku, napędzani przez

Województwo xxx powinno stać się obszarem
zrównoważonego rozwoju,
integrującym cele społeczne, ekologiczne
i gospodarcze oraz zapewniającym możliwości
realizacji potrzeb społeczeństwa i osiągnięcie
wysokiego standardu życia.

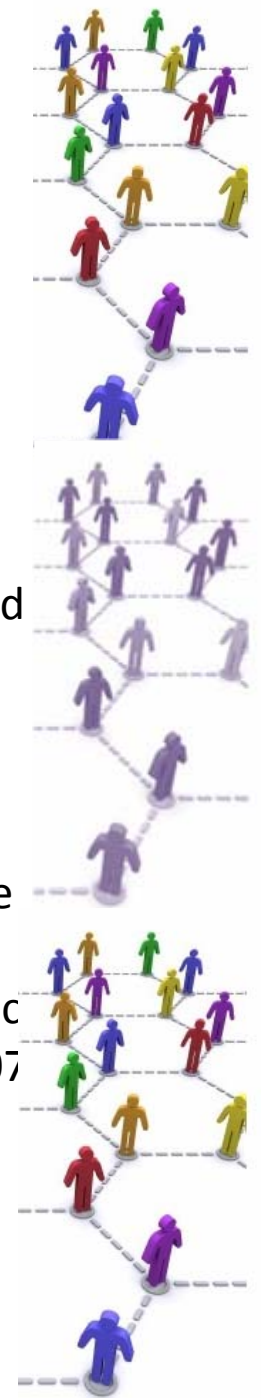
*of landing a man on the
him safely to Earth*

L, szanse projektu: 50/50)

ł na Księżycu w 1969 roku

Źródło:
 How shall
 we
 grow?
 A shared
 vision
 for
 Central
 Florida,
 dokume
 nt
 strategic
 zny 2007

Strategie w sektorze prywatnym i w jednostkach terytorialnych

Sektor prywatny

Tworzenie wartości ekonomicznej

Pogłębiona analiza: wagowanie i hierarchizacja SWOT, KCS

Mierzalny system wskaźników bezpośrednich: bazowe, pośrednie, docelowe, balanced scorecard

Jasna struktura organizacyjna

Decydenci zaangażowani w kluczowe etapy procesu strategicznego

System operacjonalizacji celów

Po strategii następuje tworzenie dokumentów operacyjnych we wszystkich oddziałach firmy

Jasno określony budżet

Strategie CZASEM odnoszące sukces

Sektor publiczny/terytorium

Tworzenie wartości publicznej

Ocena ekspercka

Trudno mierzalny system wskaźników o charakterze pośrednim lub złożonym

System wielu aktorów bez wyraźnego podziału odpowiedzialności

Decydenci informowani o kluczowych etapach procesu strategicznego

Rzeczywista operacjonalizacja sporadyczna

Zadania są realizowane wybiórczo, w zależności od dostępnego finansowania i przekonania decydentów

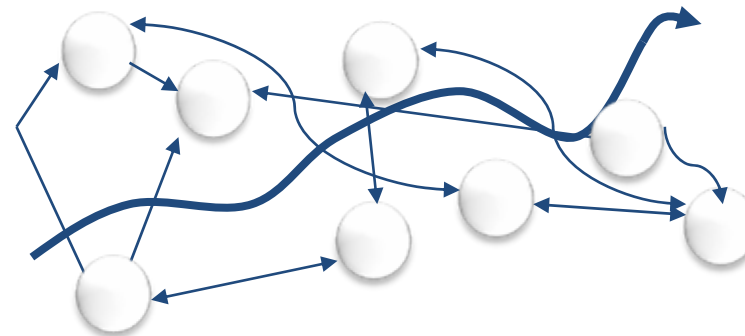
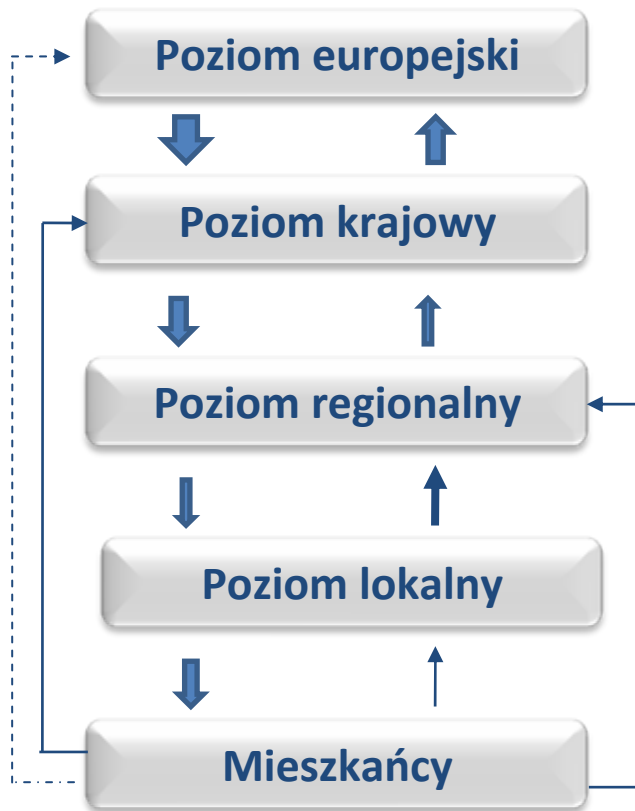
Alokacja źródeł finansowania

EFEKT

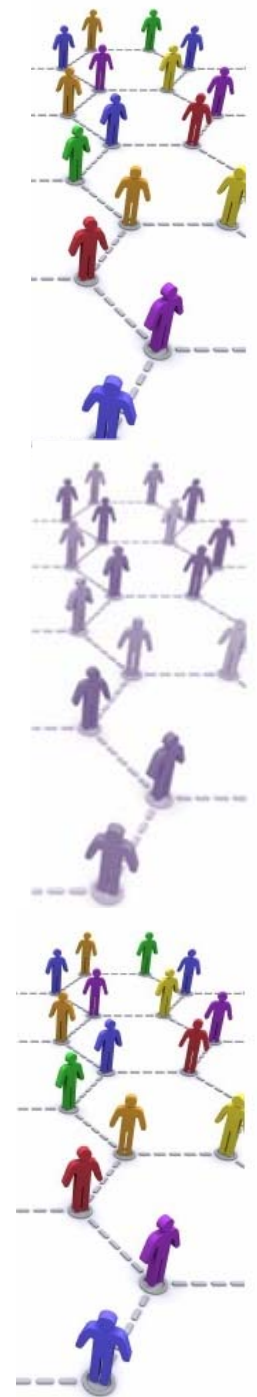
Strategie PRAWIE NIGDY nie odnoszące sukcesu

Dylematy strategiczne: MLG czy MAS?

● Niezależni aktorzy
→ Ścieżka rozwoju
↔ Interakcje

* Grubość strzałki oznacza siłę interakcji

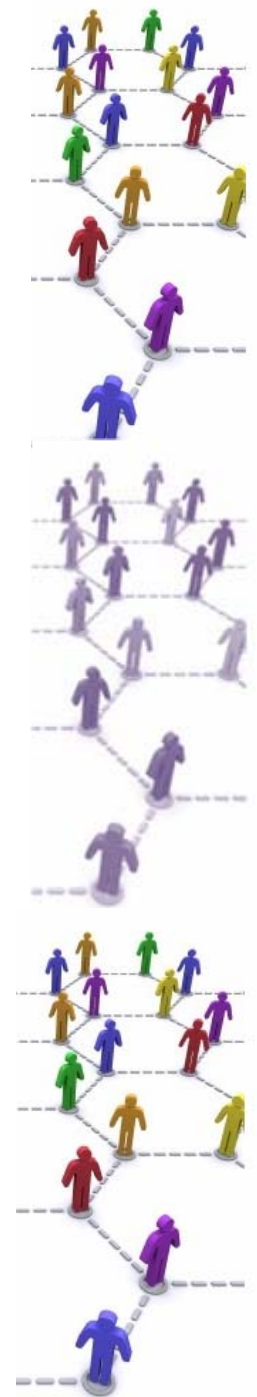
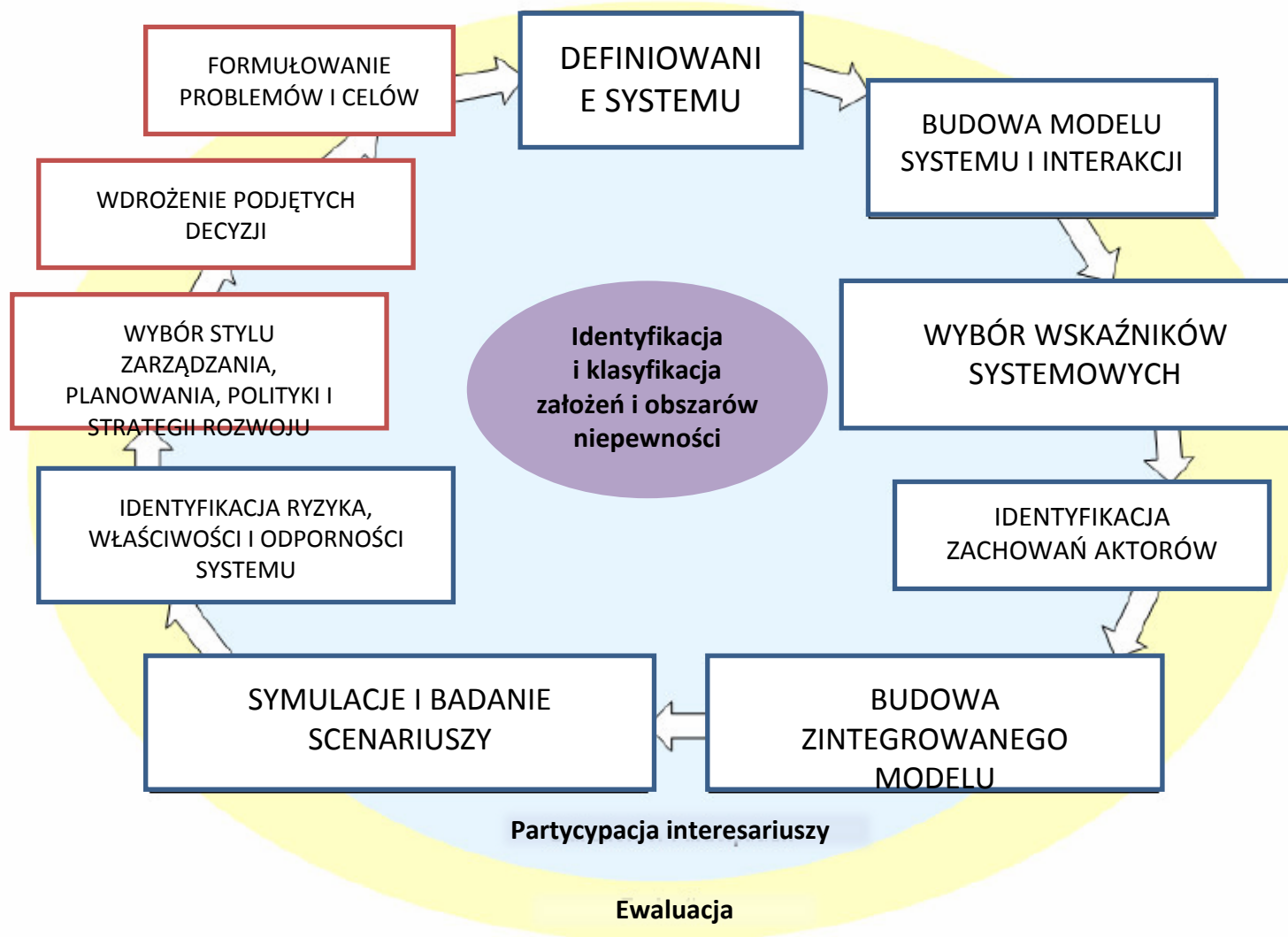

Wnioski dla procesów planistycznych

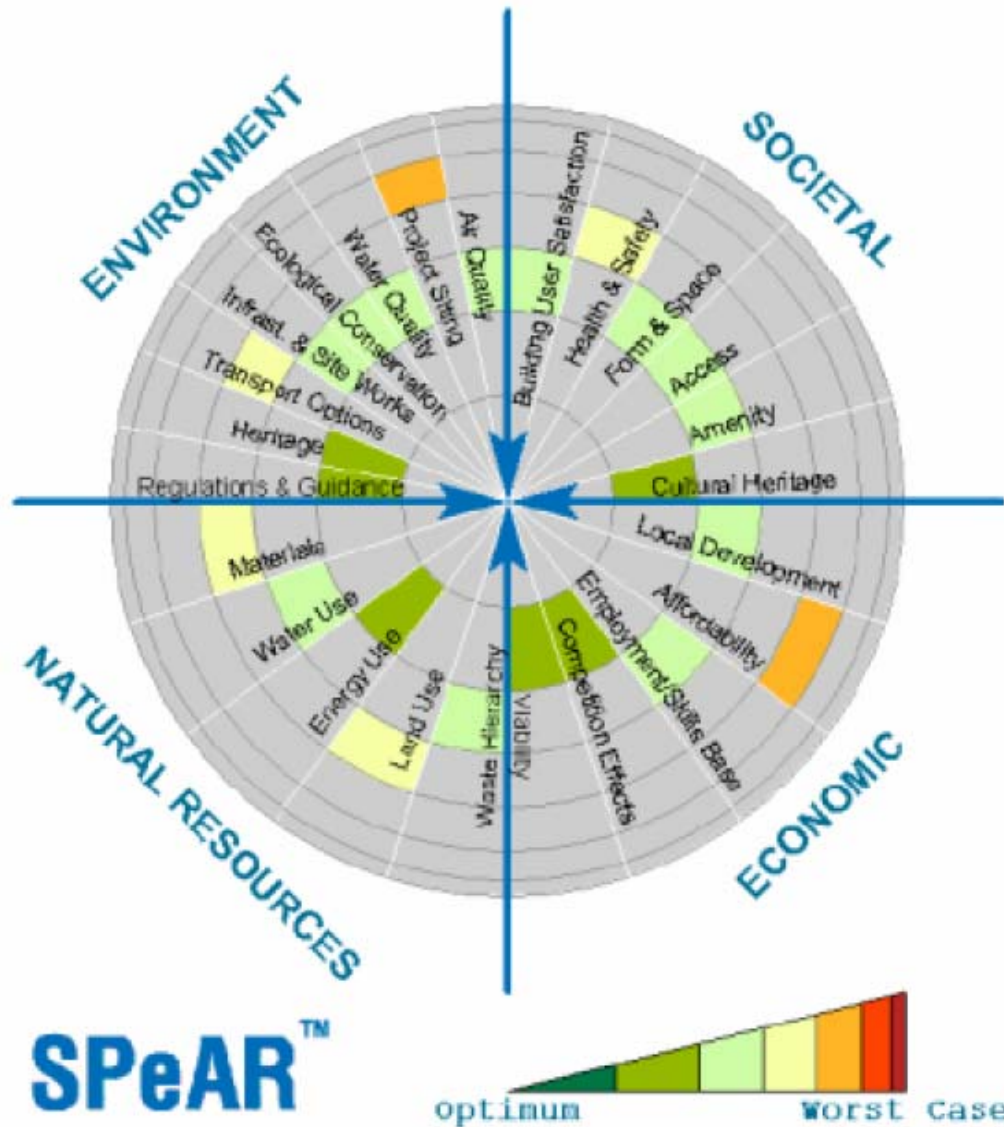
- Strategii właściwych dla sektora prywatnego bezpośrednio przełożyć na rozwiązania w sektorze publicznym, ale należy stosować uznane metodologie planowania dla sektora publicznego
- Najskuteczniejsze strategie są zindywidualizowane i wyróżniające
- Proces strategiczny i budowanie koalicji są ważniejsze niż same zapisy
- Do stworzenia dobrej strategii potrzebny jest czas, zasoby ludzkie i finansowe
- Zmiana systemu musi być funkcją zmiany poziomu wiedzy, umiejętności i postaw
- Proces strategiczny musi zawierać elementy edukacyjne, informacyjne i promocyjne (wewnętrzne i zewnętrzne)
- Za strategią musi iść zmiana organizacyjna i system finansowania - *Strategie wdraża się przez budżet* (Bryson)
- Należy monitorować EFEKTY działań, a nie ich liczbę

Wybrane modele: AUSTIME

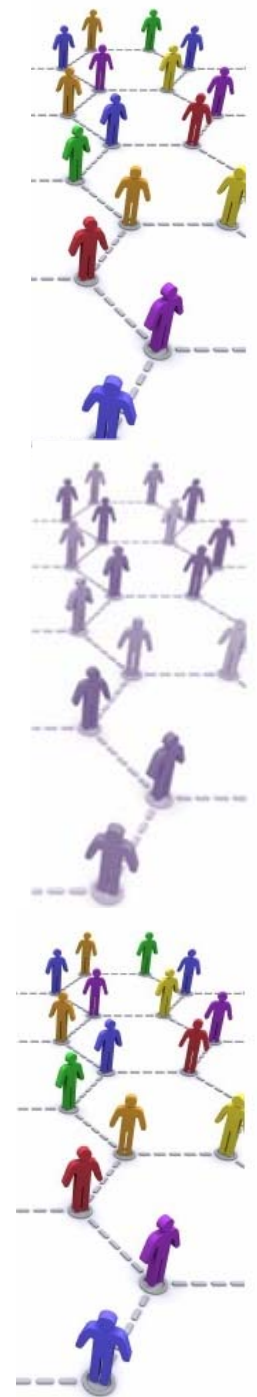
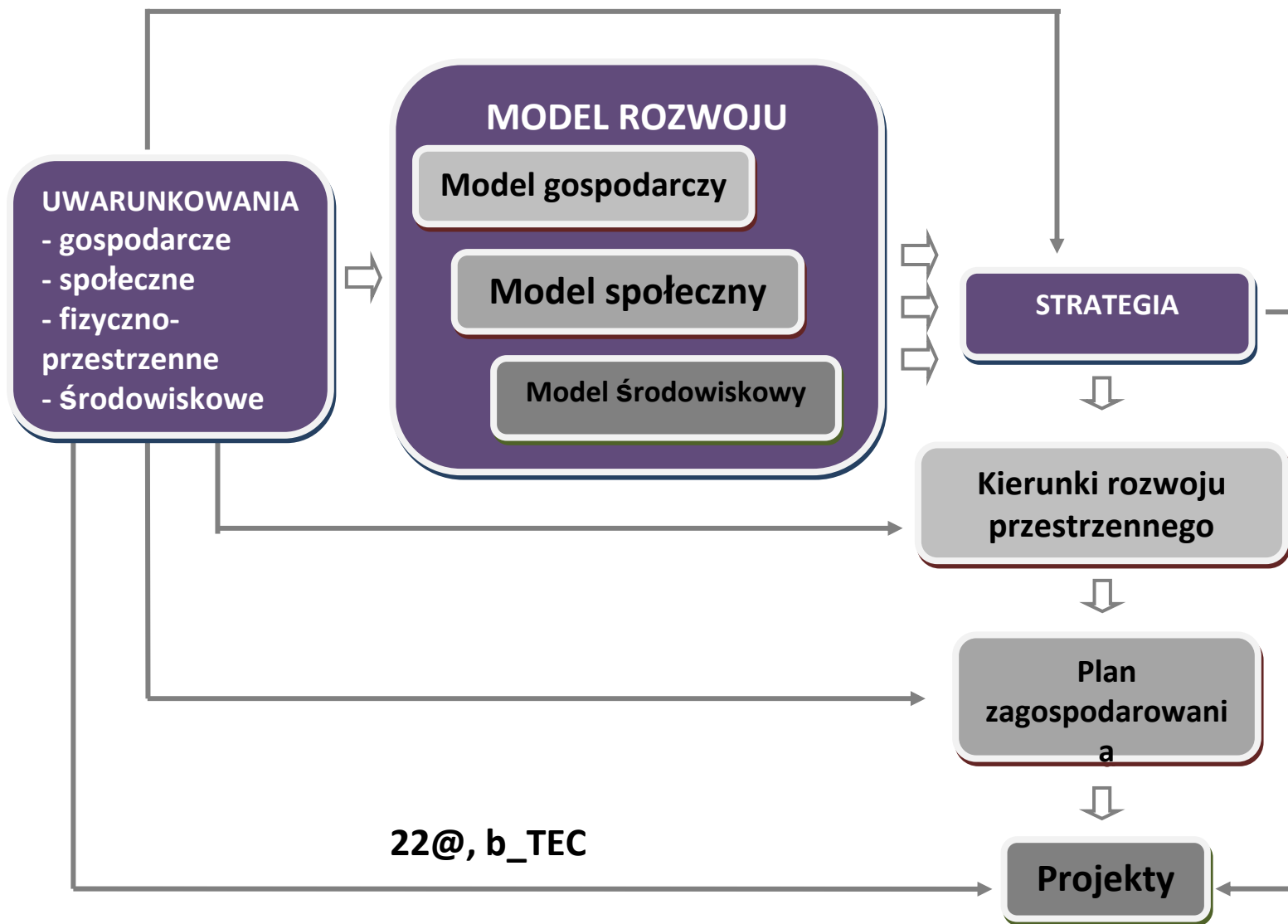
Wybrane modele: SPeAR

SPeAR^{TM}

McGregor A.I., Cole R., SPeAR^{TM}

Wybrane modele: Barcelona

22@, b_TEC

Wnioski dla procesów planistycznych - cd.

- Strategia powinna być oparta na współdzielonych wartościach
- **Strategia musi mieć „twarz” i „właściciela”**
- Rzeczywiście wdrożona strategia jest zazwyczaj czymś pomiędzy planowanymi rozwiązaniami, a tym co było do tej pory – zmiany kultury organizacyjnej wymagają czasu
- **Strategię muszą rozumieć osoby bezpośrednio ją wdrażające**
- W systemach wielu aktorów potrzebna jest rzetelna analiza interesariuszy i stworzenie matrycy partycypacji

DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ